

Afgiftekantoor
1700 Dilbeek 1

Driemaandelijke
nieuwsbrief van de
werkgroep
STRAATKINDEREN
VAN ALAGOINHAS

3e trimester 2000
4e jaargang nr. 3

V.U. Piet Paul
Zonnekouter 16
1700 DILBEEK

Pastoral do Menor

Nieuwsbrief

België-Belgique
P.B.
1700 Dilbeek 1
2/2788

«LIJN1»
«LIJN2»
«STRAAT»
«STAD»
«LAND»

Itterbeek, september 2000.

Beste vrienden van Freddy,

In deze nieuwsbrief schrijft Freddy zelf hoe de vork aan de steel zit met zijn voorlopig verblijf in het bisdom Roraima in het noordwesten van Brazilië. Wij gunnen hem van harte deze herbronningsperiode na meer dan een kwart-eeuw hard labeur voor en tussen de allerarmsten van dit land.

Zijn vrienden in Alagoinhas hebben hem trouwens niet vergeten en hebben hem inmiddels reeds uitgenodigd om de feestelijkheden ter gelegenheid van de 15e verjaardag van de "Pastoral do Menor" in Alagoinhas, als stichter en bezieler te komen meevieren.

Uw hulp en steun komt dus zoals voorheen ten goede aan hetzelfde project.

In dit nummer brengen twee oud-medewerkers van Freddy ons eens te meer heel wat achtergrondinformatie over de diepere oorzaken van de huidige wantoestanden in het hedendaags Braziliaans bestel.

Uw steun lijkt misschien maar een druppel op een hete plaat, maar de opvoeding van de kinderen vormt een essentiële stap naar mondigheid en zelfredzaamheid van de hele bevolking.

In naam van Freddy danken we U dan ook voor Uw niet aflatende steun !

De redactie

De jongste brief van Freddy uit Brazilië

Boa Vista, 8 september 2000

Beste vrienden,

Begin september tijd dus om mij aan het schrijven te zetten met wat nieuws voor dit nummer van de nieuwsbrief rond de "Pastoral do Menor" van Alagoinhas in Brazilië. Aan de plaats van versturen te zien zit ik dus momenteel, en dit nu al bijna drie maand lang, in Boa Vista, de hoofdstad van Roraima, een staat helemaal in het noorden. Nog eens drie maanden en dan keer ik weer terug naar Alagoinhas in Bahia, bij onze meisjes en jongens van de "pastoral".

Blijkbaar hebben enkele mensen toch niet zo goed begrepen wat ik hier ben komen zoeken. Eigenlijk niks. Maar na bijna 30 jaar priester zijn en 26 jaar Brazilië meende ik toch recht te hebben aan een tijd van "HERBRONNING" of een tijd om mijn bezig zijn met mensen eens deftig te evalueren. Natuurlijk is daar afstand, tijd, rust en omgeving voor nodig.

Ik droomde er al een hele tijd van om het noorden van Brazilië te leren kennen. Hier in Boa Vista werkt een goede priestercollega van de "Fraterniteit van Charles de Foucauld" en zo is het dan gegroeid dat ik juist hier het aangename aan het nuttige kwam paren.

Het moet dan ook voor iedereen klaar en duidelijk zijn dat deze zes maanden in Roraima maar van voorbijgaande aard zijn. Begin volgend jaar ben ik dan weer bij de "Pastoral". Na deze tijd hier en een korte werkperiode in Alagoinhas (januari - maart 2001) ronden wij dan deze herbronningsperiode af met een vakantieperiode bij jullie in België (waarschijnlijk vanaf half maart of begin april).

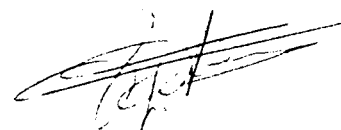
Natuurlijk ben ik steeds in contact met de "Pastoral". Regelmatig telefoneren we elkaar. En nu ik al een beetje thuis ben in het versturen van e-mails is het dan nog veel eenvoudiger geworden. Ik heb regelmatig heel wat te lezen en te beantwoorden. Het doet goed om aan te voelen hoe graag ze me daar in Alagoinhas zien. Trouwens begin november ga ik voor een week naar de "Pastoral", want op 1 november vieren we ons 15 jarig bestaan. Dan zitten er volle 15 jaar hard werken en zwoegen op. En dat moet dan ook naar Bahiaanse gewoonte deftig gevierd worden. Als stichter van het werk en grote vriend van klein en groot moet ik er dus bij zijn. En dat we dit graag doen, hoeft zeker geen betoog.

Zoals jullie allen dus kunnen merken, het gaat me heel goed. God zij gedankt. In dit nummer vinden jullie ook weer een getuigenis over ons werk met de kinderen, tieners en jongeren. Het is van Lies Craeynest, een psychologe, die enkele maanden in de "Pastoral" zo maar gewoonweg als vrijwilligster kwam meedoen. Het was haar niet zo eenvoudig. Maar toch was ze enorm gelukkig dit te hebben mogen meemaken. En wij ook met haar aanwezig zijn. Ondertussen zit ze nu in de een of andere universiteit van Engeland een specialisatie jaar mee te maken in de psychologie.

Beste Vrienden, 15 jaar zijn voorbij. We hebben hard gewerkt. Jullie hebben hard gesteund. Nog vele jaren zullen we hard blijven voort werken. Hopelijk blijven jullie ook al deze volgende jaren ons nog bijzonder steunen. Onze jonge mensen hebben jullie nog hard nodig. Dank voor alles !

En nu nog een hartelijke broeder- en vriendengroet van,

Pe. Freddy Goven
A/C Dom Apprecido José Dias
EXP 163
69.301.370 Boa Vista R.R.
Brazil

500 jaar Brazilië

Op 22 april jongstleden werd herdacht dat 500 jaar geleden een Portugees schip, aangevoerd door Pedro Alvares Cabral, aanmeerde aan de kust bij Porto Seguro, in het zuiden van Bahia. Een nieuw land was “ontdekt”, althans vanuit Europees gezichtspunt. Want het land bestond natuurlijk al veel langer, niet onder die naam, maar wel bewoond door mensen die zich voornamelijk toedeed op jagen en vissen. Deze mensen zouden later verkeerdelijk de naam “Indianen” krijgen, in navolging van Columbus die toen hij op het eiland Hispaniola terechtkwam dacht dat hij in India was beland.

22 April 1500 begon dus de geschiedenis van Brazilië, volgens de Europese geschiedenisvertellers. We kennen het verhaal onderhand wel al, hoe de oorspronkelijke bewoners bezweken onder de nieuwe ziektes en de brutaliteit van de “beschavingbrengers”, nog hele schepen Afrikanen die werden aangevoerd om als slaven verkocht te worden om het zware werk te doen waar de blanken vies van waren of niet sterk genoeg voor waren; over het medeplichtig zijn van de katholieke kerk en de Europese elite en koningshuizen in dit alles; de leegroof van het land; enz. enz.

Reden genoeg om te feesten dus, vooral voor de kleine blanke elite, die rechtstreeks afstamt van de Portugese veroveraars en die tot op de dag van vandaag nog altijd de macht in handen heeft. Een groots spektakel werd opgezet in Porto Seguro waar de Braziliaanse president, Cardoso, zij aan zij stond te glimlachen naast de Portugese president. Er was muziek, mooie toespraken, ballonnetjes, folkloristische optochten, glimlachende en enthousiast wuivende mulattinnetjes, joelende en keurig opgeleide kinderen, een rijk gevulde tafel, enz.

Inmiddels probeerden een eindje verder een grote groep van de afstammelingen van de oorspronkelijke bewoners (Indigenas) ook deel te nemen aan de feestdis. Maar dat was duidelijk niet naar de zin van de elite die prompt haar troepen stuurde om de toelating tot het toeristische strandstadje te barricaderen. Het kwam tot zware botsingen tussen de ordehandhavers (welke orde ?) en de betogers. De Braziliaanse president haalde zware woorden boven om de mensen die opkwamen voor hun rechten te definiëren : terroristen en fascistten, het zijn er maar twee van.

Volgens een Braziliaanse antropologe woedt in Brazilië nog altijd een strijd tussen de overwonnenen en de overwinnaars; een strijd die tot de dag van vandaag voortduurt. De overwonnenen zijn de oorspronkelijke bewoners, de uit Afrika naar hier gebrachte mensen, de armen; de overwinnaars zijn de blanken die afstammen van de Portugese veroveraars. De eerste hebben enkel het recht te zwijgen en hun leed te aanvaarden; de tweede groep heeft van oudsher het recht te parasiteren op het zweet van de eerste groep.

Hoe de afstammelingen van de oorspronkelijke bewoners van het land behandeld worden, kon ik al enkele malen vaststellen bij bezoeken die ik bracht aan de zogenaamde reservaten, eigenlijk concentratiekampen waar deze mensen systematisch in ondergebracht worden en een langzame dood sterven.

Onlangs nog was ik in zulk een kamp in de deelstaat Alagoas, hier in het Noordoosten. Zo'n 300 families hokken er samen in kleine, schamele barakjes op een lapje armoedige grond waar zelfs geen onkruid uit de grond schiet. Cardoso heeft dan wel goed zeggen dat

ongeveer 11% van het Braziliaanse grondgebied werd toegekend aan de "Indianen", hij zegt er niet bij dat het grotendeels onvruchtbare grond is in de uithoeken van de deelstaten, grond dus die toch niemand anders wil.

Het is trouwens opmerkelijk hoe de laatste weken en maanden de repressie tegen al wie opkomt voor zijn/ haar rechten alsmaar toeneemt in het land. De brutaliteit tijdens de feestelijkheden voor de verjaardag zijn geen alleenstaand feit. Steeds meer beginnen de mensen, die het slachtoffer zijn van het onrechtvaardige sociaal-economisch systeem, zich te organiseren en op te komen voor een menswaardig leven. Het antwoord van de regering en de elite is het inzetten van politie en leger. Zo waren er onlangs nog zware rellen in het hartje van Sao Paulo waar in de chique Avenida Paulista stakende staatsambtenaren slaags raakten met de oproerpolitie. Ook de repressie van de landloze boeren neemt steeds brutelere vormen aan, in de zuidelijke deelstaat Parana viel al een dode. President Cardoso, die denkt de waarheid in pacht te hebben, schreef de protesten toe aan het feit dat het een politiek jaar is wegens de gemeenteraadsverkiezingen van oktober. Volgens hem waren het geen sociale bekommernissen die tot de acties leidden. En zo heeft hij weer een verrechtvaardiging uit de duim gezogen om niks te doen aan de belabberde sociale situatie van de meerderheid van de bevolking.

Met de hierboven aangehaalde woorden van de antropologe in gedachten, kunnen we alleen maar hopen dat de strijd tussen de overwonnenen en de overwinnaars van het Portugees avontuur ooit uitdraait op een overwinning voor de grote meerderheid, dan pas zal Brazilië zich een democratie kunnen noemen, eerder niet.

Guy De Nocker
Salvador da Bahia

AI ! IK BREEK MIJN HOOFD ELKE DAG !

Je kan het je bijna zo absurd niet voorstellen. Te midden vloeiende vlakten van het meest intense groen, rijen en rijen palmbomen als versteende vuurwerken - glorieuze wachters van het patrimonium, fauna en flora getooid met kleuren die het netvlies maar net kan verdragen, zie je honderden, neen duizenden donkere amandelvormige ogen koffiedik kijken. Wat een paradijs zou kunnen zijn, is een bijna niet te ontwarren kluwen van problemen.

In het begin van mijn verblijf hier stond ik danig versteld over het bestaan van deze totaal andere wereld. Wat mij het meest zal bijblijven is de moeilijkheid die ik hier had/heb om een modus-vivendi te vinden. Brazilië is prachtig en afschuwelijk tegelijkertijd. Je glijdt dag in dag uit van bewondering naar afschuw en ongeloof. Ik heb - zal ik het maar "geluk" noemen - dat ik in Pastoral do Menor mag samenwerken met de sociaal-assistente. Daar beginnen zekerheden te wankelen, twijfels groeien en machteloze woede overheerst. De huisbezoeken die we wekelijks doen zijn voor mij het meest confronterende van wat ik ooit al heb meegemaakt. Te confronterend zelfs om de realiteit ervan in woorden te gieten.....

Wanhopige ouders die op het bureau van de sociaal-assistente hun verhaal komen doen, over kinderen die gelaten levensbedreigende situaties doorstaan, over zinloos geweld bij gebrek aan beter, over moeders met 12 kinderen die rond moeten zien te komen met 600 fr per maand... Het slaat je als een doornatte en ijskoude dweil in je gezicht.

Het doet je caipirinha iets minder smaken, het maakt dat je iets minder onbezwaard in de azuurblauwe oceaan duikt - omringd door de gegoede klasse die zich de ontelbare cervejas, acarajés, ceijos en nog meer van dat wat de zwarte populatie op het strand aan de man probeert te brengen, goed laat smaken. Je danst de pagode iets minder lichtvoetig mee... Ik heb een hele tijd niet begrepen waarom er hier geen massale opstand te zien is, waarom die meer dan 80% van de bevolking zich niet verzet tegen het onrecht dat hen van alle kanten bestookt. Ik ging zelfs zo ver te denken dat Brazilianen eigenlijk behoorlijk lam zijn, hun energie opbranden in feesten - als die energie er al is : een zeer frequent beeld is een groep mensen op straat, lachend, converserend, zittend, starend....

Tot ik mij wat meer begon te realiseren hoe geschiedenis een volk kan kneden. Eeuwenlang uitbuiting van de blanke man, afschaffing van slavernij zonder weinig zichtbare implicaties, een keiharde economische strategie, 10 jaar dictatuur met afschaffing van elke volksbeweging die het land rijk was, een daaropvolgende democratie waar de verkozen linkse president de dag van zijn overwinning kortweg verklaart zijn boeken te vergeten en een rechts bewind begint, een internationale markt die de grootste drogredenen aanhaalt om het land te discrimineren ten gunste van de interne markten van het noorden

Lamgeslagen zijn ze, muitas porradas Het natiegevoel is er, met veel meer "orgulho" dan een Belg zich voor mogelijk houdt, maar het vertrouwen in de staat is nihil. Komt daar nog eens bij dat je je zelfs in het bijzijn van gemeenteraadsliden, rechters, politiemensen etc. niet eens veilig kunt voelen. Als je zwart en arm bent, of als je steekt waar het pijn doet, riskeer je zonder veel omhaal ergens in een klein steegje afgemaakt te worden. Het komt enkelen meer dan goed van pas dat het onderwijsniveau bij de meesten heel erg laag ligt. Onwetendheid, onmondigheid en een gevoel van oncontroleerbaarheid ... supercocktail voor wie zijn macht wil behouden.

Voor zover mijn vermogen tot analyse van politiek-sociaal-economische situaties reikt, meen ik dat de Pastoral do Menor dáár iets probeert te veranderen waar *momenteel* veel problemen aan te wijten zijn : een schrijnend gebrek aan educatie. Protestklanken zijn wel te horen, maar zullen pas weergalm vinden als de dodelijke combinatie - minderwaardigheidsgevoel en een tekort aan kennis - bestreden wordt. En het is dáár dat de Pastoral, ondanks een berg van moeilijkheden, problemen en tegenkantingen een begin aan probeert te maken.

Dromen over een betere wereld worden makkelijk opgegeven. Maar de kracht die van projecten als dit uitgaat, samen met de woorden van vele Brazilianen "ooit zullen we ook vóór en ná Karnaval gelukkig zijn", doen de strijd lust weer aanwakkeren.

Al duurt het waarschijnlijk nog eens 500 jaar om het vorige halve millennium recht te trekken, het geeft zin aan het harde en onbaatzuchtige labeur van vandaag.

Lies Craeynest
vrijwilliger in de "Pastoral do Menor" do Alagoinhas.

DANK JE WEL – DANK JE WEL – DANK JE WEL – DANK JE WEL – DANK JE WEL

Dank zij uw steun kan "Pastoral do Menor" honderden straatkinderen helpen om een menswaardige plaats te veroveren in de Braziliaanse maatschappij.

Giften voor het straatkinderenproject van Freddy Goven in Alagoinhas kan je best overmaken via een overschrijving of via een permanente opdracht op rekening :

000-0173311-69

van PROMA, Vorstlaan 199 te 1160 Brussel, met volgende vermelding:

PR 63.70.82 Fr. Goven / Braz.

Indien het jaarlijks totaal van je giften minstens 1.000 Fr. bedraagt, ontvang je automatisch een fiscaal attest.

DANK JE WEL – DANK JE WEL – DANK JE WEL – DANK JE WEL – DANK JE WEL